LYSTFISKER

SØNDERJYSK SPORTSFISKERFORENING

Sønderjysk
SportsfiskerForening

84

www.sydfisk.dk

OTTO CHRESTENSEN
entreprenør

Stensbækvej 16, Arnum, 6510 Gram
Tlf. nr. 74826490

www.ottochrestensen.dk

GAMMELBRO CAMPING
Ferie i Sønderjylland

BOOK NU
WWW.GAMMELBRO.DK
+45 74 58 41 70

LYSTFISKER

SØNDERJYSK SPORTSFISKERFORENING

Sønderjysk SportsfiskerForening

Nr. 84 · 21. årgang
November 2026

Udgives 4 gange årligt:
Medio februar, maj, august og november.

Redaktion
Lars Ø. Jensen 30 96 96 47
Mail: loejart@gmail.com

Foreningens bestyrelse

Preben Nielsen	30 85 11 01
Toke Mikalski	27 95 88 17
Niels N. Jensen	24 61 19 29
Lars Røge	25 36 71 51
Frederik Jegsen	53 62 77 04
Kaj Olesen	29 70 81 53
Michael Jensen	53 58 91 18
Jesper Kikkenborg	41 57 99 65
Rasmus Schou	30 96 30 65
Michael Røge	50 48 96 62
Aage Hertzum	29 92 16 88
Svend-Aage Gräns	21 78 06 69

Forside
Efterår ved Gels Å

Foto
Lars Østergaard Jensen.

Gengivelse tilladt med kildeangivelse

FORMANDEN HAR ORDET

2026 lakker mod sin afslutning. De vestvendte vandløb er lukket for fiskeri for dette år. Det bliver spændende at få opgjort de indberettede fangster. Der er ingen tvivl om, at det har været et år med meget lidt nedbør hen over sommeren, hvilket har påvirket opgangen af havørred og laks i Ribe Å Systemet.

Jeg tænker meget på, hvad der sker med laksekvoten til 2027. Om vi igen får en kvote tildelt til Ribe Å Systemet og hvis ja, hvor mange laks den kommer til at indeholde.

De østvendte vandløb lukker for fiskeri den 15. november, så nu skal der findes alternative steder at fiske, men heldigvis er der mulighederfor fiskeri i vores søer, hvor både Haderslev Dam og Slivsø byder på spændende fisker efter sømkasser, så fat fiskestangen og gå ud og prøv lykken. Husk, at der er åbent for medlemsfiskeri i Dyring Kær Put and Take i perioden fra 1. november til der igen åbnes for kortsalg 1. marts.

Der har i år været bøvl med, at mange medlemmer har indrapporteret laksefangster for sent – fiskeristyrelsen har sendt navne på de personer, som har indberettet for sent og oplyst, at det kan få konsekvenser for enten Samarbejdsudvalg for Ribe Å Systemet eller det enkelte medlem, som har foretaget indberetningen. Vi ved endnu ikke hvad der sker og heller ikke, hvad prisen vil være for forseelsen.

I skrivende stund skal jeg til DSF-kongres i weekenden i 2 dage sammen med en masse engagerede mennesker hvis fællesnævner er lystfiskeri og vandløbspleje. Vi skal udstikke retningslinjerne for DSF de næste 2 år frem til næste kongres.

Fredningstider
Husk fredningstider for de små vandløbsudmundinger i det sønderjyske og tjek fredningstider her: Fredningsbælter (arcgis.com)

Klubaftner
Klubaftnerne starter igen fra november måned, så mød op og få en snak med de andre medlemmer. Der er altid kaffe på kanden og hvem ved, måske lidt hjemmebag eller andet sødt.

Følg med på vores hjemmeside og Facebook.
Vi arrangerer forskellige fisketure og events i løbet af året.

Knæk og Bræk
Preben Nielsen,
Formand

SPAR

HOPTRUP

Hoptrup Hovedgade 53
6100 Haderslev
Tlf. 74 57 52 04

SPORTSPRÆMIER · BRANDVÆSEN GAVER · GAVEARTIKLER · GRAVERING

WARNCKE SPORTSPRÆMIER
v/Gunnar Toft

Aarøsundvej 60 · 6100 Haderslev · Tlf 74 52 27 14 · Fax 74 53 27 18
info@warnckesport.dk · www.warnckesport.dk

STYDINGVVS ApS
Kvalitet og tryghed!
Tingvejen 30N, 6500 Vojens
Tlf: 74 50 73 07
www.stydingvvs.dk

vvscomfort
... dit lokale bad- og energicenter

Åbningstider i Bad og Energiudstillingen:
mandag - torsdag....13.00 til 16.00
fredag..... 8.00 til 12.00
Eller efter aftale.

EDC GROSBØL
Rådhuscentret 2 · 6500 Vojens
Tlf.: 74 54 24 84 · E-mail: 609@edc.dk

Ordinær Generalforsamling

Onsdag den 17. marts 2027 kl. 19.30 i Æ Fiskehus, Råstedhøjvej 10 i Gram.

I henhold til vedtægterne § 6.4. Ordinære generalforsamlinger indkaldes via foreningens hjemmeside med mindst 14 dages varsel og pr. mail til dem, der har oplyst mailadresse til Danmarks Sportsfiskerforbundsmedlemsregister.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal sendes til et bestyrelsesmedlem senest den 15. januar 2027.

Mvh Bestyrelsen

Kontingentsatser 2027

Som det fremgår nedenfor, har Sønderjysk Sportsfiskerforening følgende kontingenttyper. Det betyder, at alle nuværende medlemmer fortsætter med deres nuværende kontingenttype. Medlemmer, der ønsker at ændre deres kontingenttype, skal sende en mail til preben.n@stofanet.dk med oplysning om deres nuværende kontingenttype og hvilken type de vil ændres til eller ringe på 30851101

Junior	Ikke fyldt 18 år	Kr.	250,00
Ungdom	18 til 25 år	Kr.	570,00
Senior	Fra 26 år	Kr.	790,00
Familie2	En senior og alle hjemmeboende børn under 18 år	Kr.	910,00
Familie 1	Alle hjemmeboende på adressen	Kr.	1.060,00
Passiv B	Medlem af DSF samt P&T	Kr.	520,00

Sæsonpremiere i Hoptrup Å

Sønderjysk Sportsfiskerforening starter den nye sæson med premieredagen i Hoptrup Å søndag den 7. marts 2027. Der går det igen løs for medlemmer af Sønderjysk Sportsfiskerforening, og der er gode chancer for at få en regnbueørred på krogen, men der kan også være blanke havørreder eller en stor gedde i Slivsø. Der kan fiskes med orm, blink eller spinner. Vi starter med morgenkaffe kl. 8.00 i Modelflyverklubbens klubhus, som foreningen igen har fået lov at låne. Her går snakken ofte lystigt indtil solen står op og fiskeriet kan starte. Der er kaffe på kanden i klubhuset indtil kl. 12.00.

Mvh Bestyrelsen

Klassiske laksefluer

Af Tonni Kjær Jensen

Mange fluefiskere begynder på et tidspunkt at binde deres egne fluer. Hos nogle bliver denne hobby i hobbyen en passion. Og nogle af de dygtigste fluebindere prøver siden kræfter med at binde klassiske fulddressede laksefluer, hvilket kræver øvelse, masser af tålmodighed, talent og udsøgte bindematerialer. En af landets i dag bedste laksefluebindere er 69-årige Tonni Kjær Jensen, som har været lystfisker i mere end 60 år. I denne den første af to artikler om klassiske laksefluer beretter han om sin store passion.

Det hele startede i Utoft ved Grindsted Å, hvor min bedstefar tog mig med på fisketure hos en gårdmand ved navn Theodore, som boede på en faldefærdig gård med jord ned til Grindsted Å. Historien om denne gamle mand, som også fiskede, er i sig selv fascinerende.

Theodore var landmand og boede sammen med søsteren på fødegården. Som bibeskæftigelse var han urmager. Gården faldt med tiden sammen om ørene på ham, så han måtte flytte i en campingvogn på gårdspladsen. Men han var en sød og rar mand.

I 1960'erne lærte jeg at fiske efter bækørred og stalling med tørflue i Fjederholt Å. Den gang var der mange fisk i åen. I dag husker jeg tiden som et eventyr. Jeg kan stadig fange en stalling, men i dag er der blevet meget længere mellem dem.

Mange fisketure gik desuden til Karup Å med sigte på havørred. Desuden har jeg boet 3 år på Grønland og fiskede efter fjeldørreder i elve omkring Nuuk. Jeg har også i mange år fisket i norske elve og tænker i dag med stor glæde på turene til Rauma.

I de senere år har jeg fisket i Mandals Elven i Sydnorge. Sammen med familien nyder jeg vores sommerhus, et bjælkehus, der ligger et stenkast fra Skjern Å, hvor det med årene også er blevet til en del laks.

Hvor kom inspirationen fra?

Min store passion for lystfiskerlitteratur medførte, at jeg i 1994 blev opmærksom på, at Justin Knowles via firmaet »The Classic Flyfishers Library« begyndte genoptrykning af ældre engelsk lystfiskerlitteratur. Der blev årligt udgivet 10 bøger i meget smuk læderindbinding – og jeg købte dem alle sammen!

Samlingen omfatter nu omkring 100 læderindbundne bøger. Desværre gik Justin Knowles til de evige fiskevande i 2004, hvorefter firmaet blev overtaget af Poul Morgan og hans forlag, Cochy-Bonddu Books. Men desværre stoppede udgivelsen stort set. Bøgerne i min samling dækker perioden fra Dame Julian Bernes i 1496 til starten af 1900 tallet og enkelte udgivelser i nyere tid.

Bøgerne var nøje udvalgte og repræsenterede det ypperste af engelsk lystfiskerlitteratur med hovedvægt på udgivelser i 1800 tallet. I denne periode kom de første bøger med beskrivelse af laksefluer. I 1812 kom så den første bog med håndkolorerede plancher af laksefluer. Senere primært fra omkring 1840 kom den store revolution inden for laksefluerne beskrevet i en lang række bøger, utroligt flot illustrerede med håndkolorerede tavler.

Inspirationen for mig til at gå i gang med at binde smukke, klassiske laksefluer kom i høj grad fra disse smukke håndkolorerede bøger.

Hvis man er interesseret i at studere udviklingen af de klassiske laksefluer kan jeg kun anbefale at læse »The Salmonfly«, en fantastisk bog skrevet af Andrew Herd, som er den mest kompetente historiker vedrørende laksefluernes udvikling på de Britiske øer.

Hvornår begyndte jeg at binde klassiske fluer?

Op gennem årene havde jeg i det små bundet fluer til forskellige formål, men det helt store skridt til at gå i gang med at prøve kræfter med klassiske laksefluer tog jeg omkring 2005, da børnene var flyttet hjemmefra og tiden var til det. Mødet med Tommy Kjærgård og Martin Bach på Danish Fly Fair i Kolding satte for alvor skub i min udvikling som fluebinder. Vi blev gode venner og jeg blev inviteret med på nogle bindedage, hvor vi alle bandt samme mønster. Det var fantastisk, for her lærte jeg at binde klassiske fluer.

Set med mine øjne er Martin Bach og Tommy Kjærgård blandt verdens bedste fluebinder. Og Martin binder sine fluer i hånden uden bindestok!

Grundlaget for min udvikling som fluebinder var min dybe fascination af de klassiske fluer og bindeteknikerne. Martin og Tommys vejledninger, bindevejledningerne i de gamle bøger – især dem af Pryce Tannat og senere bøgerne udgivet af amerikaneren Michael D. Radenicich, som er særdeles gode til at fortælle om materialer og bindeteknik – og så må man heller ikke glemme dansk-amerikaneren Poul Jørgensen. Se boglisten sidst i artiklen.

Den lange proces

En stor udfordring er at skaffe de nødvendige materialer. I hvert fald hvis man vil kunne binde hovedparten af alle fluemønstrene. Der skal bruges mange for-

skellige fjer, blind eye kroge, gut spundet af den japanske silkeorm, pigs wool, eksotiske fjer som bustard, florican bustard, cotinga, indian crow, ara halefjer, toucan for blot at nævne nogle. Visse fjer kan være svære at skaffe, men heldigvis findes der mange gode erstatninger, som jeg i starten brugte meget. Jeg har brugt år på at opbygge en god samling af fjer, så jeg nu kan binde stort set alle mønstre.

Næsten al min fritid blev brugt på at binde klassiske fluer og omkring 2012 havde jeg bundet flere hundrede fluer. Teknikken var nu ved at være på rygmarven, og jeg nød hver gang at tage et lille mesterværk ud af fluestikket og beundre de smukke fluer. En enkelt flue kunne tage fra et par timer til en hel dag at binde!

Jeg var efterhånden så sikker i teknikken, at det lykkedes for mig at blive udvalgt som en af 86 fluebindere i hele verden til at binde fluer til et stort bogprojekt af Michael Randencich. Bogen indeholder omkring 1700 klassiske fluemønstre, hvoraf 800 er fotograferet.

Det har desuden været en stor fornøjelse at være instruktør for mange kursister i forskellige sammenhænge i kunsten at binde klassiske laksefluer.

Ved Skjern Å Lystfiskerfestival lavede jeg udstillingen »The Golden Age of Salmonfly Tying«. Udstillingen beskrev ved hjælp af 17 tavler udviklingen af de klassiske laksefluer i victoriatidens England. Udstillingen omfattede desuden en lang række smukt med passepartout indrammede fluer, samt flere læderindbundne bøger om klassiske laksefluer som »Ephemera, Jones Guide to Norway« samt ikke mindst »Days and Nights of Salmonfishing«.

Hvorfor så mange fluemønstre?

Jeg oplever i vore dage, at der løbende bindes et hav af forskellige fluemønstre med det formål at fange laks og havørreder. Der findes et næsten uoverskueligt udvalg af bindematerialer – alt sammen med det formål at skabe en effektiv flue, som fisken vil bide på.

The golden age of Salmon Flytying

Det samme gjorde sig gældende i 1800-tallet, hvor man brugte de for hånden værende materialer. Og efterhånden, som der kom nye fjer på markedet fra de oversøiske engelske kolonier, begyndte kreativiteten at tage fart.

Flere fluebindere var sikre på, at til hver enkelt flod i England skulle der bruges nogle bestemte mønstre. Især den berømte George Kelson var meget dogmatisk omkring fluemønstre til de forskellige vandløb.

Udviklingen af laksefluerne i Victoriatiden England var enestående. Mange fantastisk dygtige fluebindere forstod at udnytte farvestrålerne fra eksotiske fjer til at binde rene kunstværker. Og alt det i håbet om, at den lille ændring af fluen, den lille fjer eller farve var lige netop det, som fik laksen til at bide. Meget har ikke ændret sig siden. Laksen er og bliver en uberegnelig fisk at fange.

Blandt berømthederne kan nævne mange, men især William Blacker var en eminent fluebinder. Men man bør også nævne Trahern, Kelson og James Wright blandt flere.

Hvordan kommer du i gang?

Det allerbedste er, hvis du kan finde en ven, som kan binde klassiske laksefluer og som måske kan hjælpe dig med at skaffe bindematerialerne. I jagten på materialer kan jeg anbefale eBay. Man er dog også velkommen til at kontakte mig for hjælp til at finde bindematerialer.

Tonni Kjær Hansen ved Skjern Å.

Af bøger kan jeg anbefale følgende

Michael D. Radencich:
»Tying the Classic Salmon Fly«.
(Mit første valg)
»Salmon Fly Patterns«
»Classic Salmon Fly Materials«

Poul Jørgensen
»Salmon Flies – their character, style and dressing«

Hale
»How to Tie Salmon Flies«

Andrew Herd
»The Story of the Salmon Fly 1496 -1884« (En fantastisk bog)

Der findes mange flere andre bøger, men begynd med disse rigtig gode udgivelser.

Undersøgelse af fiskenes vandringer i Ribe Å

Af DTU Aqua

I Samarbejde med Esbjerg Kommune gennemfører DTU Aqua, Silkeborg en undersøgelse af fiskenes vandringer i Ribe Å.

Undersøgelsen løber fra efteråret 2026 til vinteren 2028. I forbindelse med undersøgelsen vil et antal laks, ørreder, snæbler og ål blive fanget og mærket.

Derudover opstilles en række lyttestationer på strategisk udvalgt lokaliteter i åsystemet. Fiskene får indopereret en lille akustisk sender, som gør det muligt af registrere de mærkede fisk, når de passerer en af lyttestationerne. Derved er det muligt at følge og få mere viden om fiskens adfærd i området.

Genudsæt gerne mærkede fisk

Hver mærket fisk er af stor værdi for undersøgelsen. Vi opfordrer derfor alle, der fanger en mærket fisk, til at genudsætte den så skånsomt som muligt. De mærkede fisk kan let kendes på en eller to syninger, som vist på billedet.

Hjemtagne mærkede fisk

For undersøgelsen er det vigtigt at have så præcis viden som muligt om de mærkede fisk. Hvis du fanger og hjemtager en mærket fisk, vil vi derfor meget gerne have oplyst mærkets nummer. Send gerne oplysninger om fangsten og fisken samt eventuelle fotografier til hba@aqua.dtu.dk

Yderligere information
Henrik Baktoft
E-mail: hba@aqua.dtu.dk
Telefon: 35 88 31 08

Eksempel på laks mærket med en akustisk sender.
De mærkede fisk kan kendes på de to syninger, der ses i den røde cirkel.

Hot geddetip til dage med første nattefrost – et genlæs

Af Lars Østergaard Jensen

Artiklen er blevet bragt før, men er stadig aktuel på overgangen fra efterår til vinter, når DMI varsler den første nattefrost. Da kan det være en god idé at pakke grejet og søge ned til geddesøen eller mosen – og så vel at mærke fiske med små spinnere

Læseren spørger sikkert, hvorfor nu småspinnere, når opskriften og parolen til geddefangst normalt lyder på store agn til store fisk? Forklaringen er, at gedderne og aborrerne instinktivt ved, at søens fiskeyngel – som hele sommeren har kunnet gemme sig inde på det helt lave vand – nu af nattefrosten tvinges ud på dybere vand lige udenfor sivkanterne.

Sammenhængen gik op for mig en november for mange år siden, da jeg sammen med to dygtige og erfarne tyske geddefiskere var blevet indbudt til at fiske i en mellemstor, men meget lavvandet sø. Vandet havde siden vores første besøg et halvt år forinden været meget uklart, så derfor voksede der næsten ingen grøde eller vandplanter på grund af manglende lys. I foråret og om sommeren kunne man fiske med spin i timevis og dagevis uden at mærke det mindste hug.

Men da vi denne lørdag ville give søen et allersidste forsøg, havde den første nattefrost klaret vandet op og lagt låg på inde på det lave vand. Efterhånden som dagen skrev frem og blev til aften, begyndte gedderne at jage og frådse i småfisk nær land. Den ene af mine medfiskere fiskede med flåd og store levende skaller, mens den anden sværgede til store woblere – begge uden held. Efter selv forgæves at have luftet min store rød/hvide wobler – skiftede jeg til en lille sølvblank Mepps spinner. Og den gav i skumringen to velnærede gedder i rap på hver 4,5 kilo. På land gylpede begge gedder flere helt små skaller op efter den.

Ved ind- og udløb af vandløb eller kanaler med isfrit vand er chancen særlige stor for at møde gedderne om vinteren.

Carl Ejnar Jacobsens kunst

Af Lars Østergaard Jensen

På Skjern Å Lystfiskerfestival kunne man i maj se en udstilling med en række af Carl Ejnar Jacobsens smukke malerier samlet af Tonni Kjær Jensen gennem en årrække. På udstillingen kunne man også medtage kopi af en mindeartikel udgivet af Hjerl Hedes Frilandsmuseum i anledning af 100-året for malerens fødsel i 1911.

Jeg bringer en kort sammenfatning og citater fra katalogets tekst skrevet af Benny Boysen samt fire af Jacobsens malerier udlånt af Nils Mogensen.

Forårsudstillingen på Hjerl Hedes Frilandsmuseum blev tilrettelagt i samarbejde mellem Carl Ejnar Jacobsens søn Erik Jacobsen fra Galleri Uggerby og tidligere museumsinspektør Benny Boysen, Struer.

Carl Ejnar Jacobsen blev født i Aalestrup 1911 af slagtermester Niels Jacobsens kone, Johanne. Siden flyttede familien til Viborg. På katedralskolen blev drengens tegnetalent opdaget af en lærer, som lånte ham sine tegneredskaber. Og allerede dengang traf drengen beslutning om at ville være kunstmaler og ikke andet – og leve af det.

Senere blev det til mange cykel- og fisketure i Midtjylland samt Limfjordsøen Fur. Som ung kunstner fik han snart et købedygtigt publikum, men senere indfandt kritikken sig også. Efter nogen tid lod Viborg Stifts Folkeblad Jacobsen selv komme til orde. »Når man nu ser tingene sådan og synes, det er smukt, hvorfor i alverden kan man så ikke male dem således«. Han afviste, at der ikke lå et betydeligt arbejde bag de (naturalistiske) værker, han havde på sine udstillinger. Carl Ejnar Jacobsen rettede sig siden aldrig ind efter andre meninger, men holdt fast i den naturalisme, han havde besluttet sig for. Mange år senere i 1971 fortalte han til journalist: »I dag er det nærmest umuligt for en naturalistisk maler af komme gennem (udstillings) censuren«.

Carl Ejnar Jacobsen flyttede sammen med sin familie til København, men flyttede efter en skilsmisse tilbage til Jylland, til Herning. Ved siden af maleriet underviste han gennem 17 år på FOF og drev også privat malerskole. Desuden dyrkede han violin- og skakspil mellem udstillingerne, når han da ikke færdedes langs åerne med sin fiskestang eller sit maleristaffeli.

Carl Ejnar Jacobsen døde kort før sin 84 års fødselsdag i 1995. Selv om han følte sig mere underkendt end anerkendt, så havde han alligevel mange billeder hængende i flere end 30 lande over hele verden – fra det fjerneste østen og Australien til den amerikanske vestkyst, men særlig mange i tyske hjem og samlinger.

Udstillingen sammensat af Tonni Kjær Jensen.

Skjern Å ved Skarrild.

Karup Å.

Karup Å.

Øresten fortæller om fjordskrubbernes liv

Af Nicoline Nørgaard, DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer

Foto: Lars Østergaard Jensen.

Opholder fjordskrubber sig i fjordene hele livet, eller vandrer de mellem fjord og hav? Det undersøger DTU Aqua i Ringkøbing Fjord og dele af Limfjorden. Ved at studere fiskenes øresten kan deres livshistorie kortlægges, og de første resultater viser store forskelle fra sted til sted.

Blandt fritidsfiskere og forskere har der længe været interesse i at vide mere om fjordskrubbernes adfærd og deres evne til at tilpasse sig vandmiljøet. Skrubben har nemlig stor betydning i fritidsfiskeriet samtidig med, at der er bekymring for bestandens udvikling.

Det kom frem ved et møde arrangeret af Ringkøbing-Skjern Kommune i 2023, hvor lokale interessenter og forskere fra DTU Aqua drøftede skrubbebestanden i Ringkøbing Fjord. Diskussionen blev starten på et samarbejde mellem Ringkøbing-Skjern Kommune, DTU Aqua og lokale fritidsfiskere med det formål at få ny viden om fjordskrubbernes livshistorie.

Forskningsprojekt om skrubbernes livshistorie

I forskningsprojektet COASTFISH belyser DTU Aqua nu skrubbernes livshistorie ved at undersøge deres øresten. Øresten er en lille kalkholdig struktur i fiskens mellemøre, som indeholder information om fiskens alder og det miljø, den har opholdt sig i. (Se faktaboks om øresten andet sted i artiklen).

De skrubber, der indgår i undersøgelsen, er fanget af lokale fritidsfiskere på fem lokaliteter i Ringkøbing Fjord i 2024 og 2025 samt i Nissum Fjord og Nibe Bredning, som kom med i projektet senere.

Bevæger skrubberne sig ind og ud af fjordene?

I fiskenes åresten aflejres bl.a. sporelementet strontium som varier med saltholdigheden i vandet. Ud fra strontium målt i fiske øresten kan man beregne saltholdigheden af det vand, de har opholdt sig i, mens ørestenen blev dannet. Høj koncentration af strontium afspejler, at en fisk har opholdt sig i havvand, mens lavere strontium-koncentrationer afspejler mere ferske tilstande, som dem vi ser inde i de vestjyske fjorde.

DTU Aquas indledende undersøgelser viser, at skrubber i de vestvendte fjorde kan have meget forskellig adfærd. Et gennemgående træk er, at skrubberne i Nibe Bredning og Nissum Fjorde bliver inde i fjorden hele deres liv, mens andre bevæger sig mellem områder tæt på slusen og tilsyneladende og uden for fjorden (Figur 2, panel 3).

Har skrubberne oplevet iltsvind?

Iltsvind er et udbredt problem i de danske farvande, specielt i lavvandede fjorde med begrænset vandudveksling som for eksempel Nissum Fjord.

I Nibe Bredning forekommer iltsvind derimod typisk kun kortvarigt. I Ringkøbing Fjord er iltsvindsproblemet mest udbredt i de dybere render eller i perioder med stor algevækst.

Sporstoffet mangan i fisks øresten er en indikation for, om de har været udsat for iltsvind. Mangan frigives fra havbunden, når et område bliver ramt af iltsvind. Jo kraftigere iltsvindet er, desto mere mangan bliver der frigivet, og jo mere mangan er der i fiskens øresten. Derfor kan mangan i fisk øresten give os en indikation af, om de har opholdt sig i iltfattigt miljø.

Når vi sammenligner informationerne fra skrubbernes øresten fra de tre området, ser vi tydelig forskel i manganindhold. Der er høje koncentrationer af mangan i skrubber fra Nissum Fjord og Ringkøbing Fjord (figur 3, panel 2 og 3), mens niveauet er lavere i Nibe Bredning (figur 3, panel 1). Det tyder på, at skrubberne i Nissum og Ringkøbing Fjord har oplevet iltsvind oftere eller i længere perioder end i Nibe Bredning.

Faktisk er mangankoncentrationerne markant højere, end man tidligere har observeret. Om de høje mangankoncentrationer er relateret direkte til omfanget af iltsvind eller skyldes, at iltfattigt sediment hvirvles op fra fjordbunden under blæsevejr, er uvist. Det ville regelmæssige iltmålinger koblet med kemiske analyser af vandet kunne afsløre.

Hvad kan vi undersøge fremover?

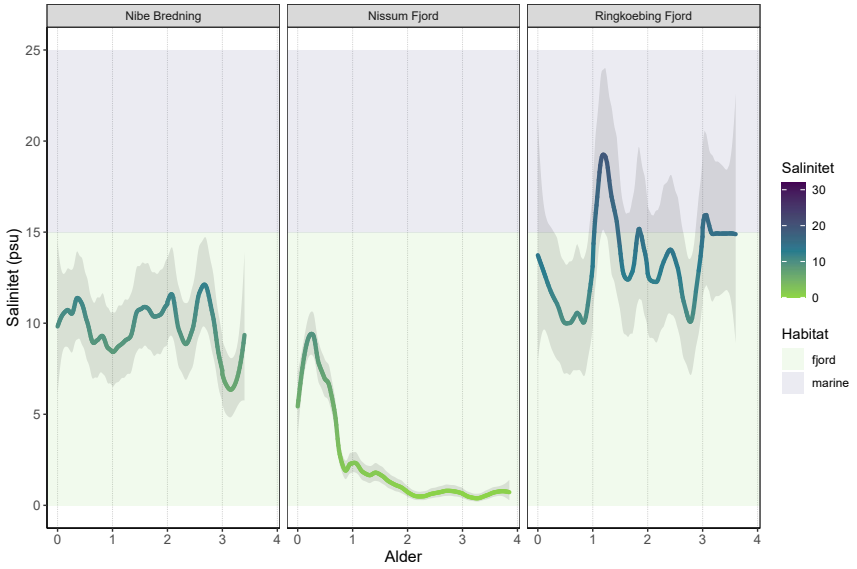
Et næste skridt i undersøgelserne kunne være at mærke skrubberne i de tre områder for at følge deres bevægelser mere præcist.

Det kunne også være relevant at undersøge iltsvind i områderne hen over sommeren og bagefter se, hvordan det afspejler sig i områder med lavt iltindhold.

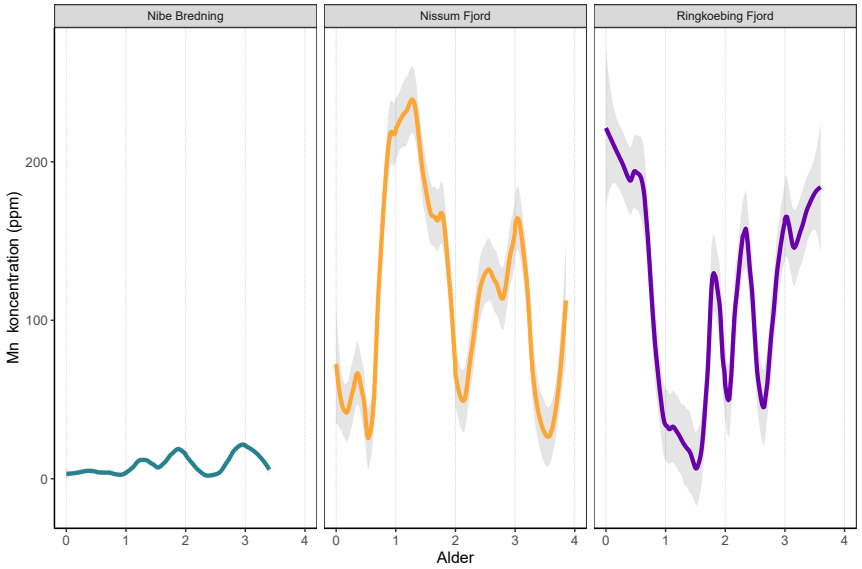
Der er mange spændende spørgsmål at arbejde videre med, og DTU Aqua håber at kunne fortsætte undersøgelserne.

Fakta om øresten

Øresten findes i fiskens mellemøre tæt ved hjernen, hvor de indgår i fiskens ba-

Figur 2 viser den saltholdighed, som tre tilfældigt udvalgte fisk fra hhv. Nibe Bredning, Nissum Fjord og Ringkøbing Fjord har oplevet gennem hele deres liv. Alle fisk er ca. 3 ½ år gamle. Farven på profilfilerne svarer til saltholdigheden og den farvede baggrund er en visuel hjælp til at se, om fisken har oplevet saltkoncentrationer over eller under 15 psu (psu svarer nogenlunde til promille). Illustration: Karin Hüssy.

Figur 3 viser mangan (Mn)-profiler for de samme tre fisk fra hhv. Nibe Bredning, Nissum Fjord og Ringkøbing Fjord. Den lave koncentration af mangan i øresten fra Nibe Bredning tyder på, at den har oplevet mindre iltsvind end skrubberne fra Nissum Fjord og Ringkøbing Fjord. Illustration: Karin Hüssy.

lance- og høresans. De vokser kontinuerligt gennem hele fiskens liv og danner bl.a. årringe, som afspejler sommer og vinter, lidt ligesom de årringe man ser hos træer.

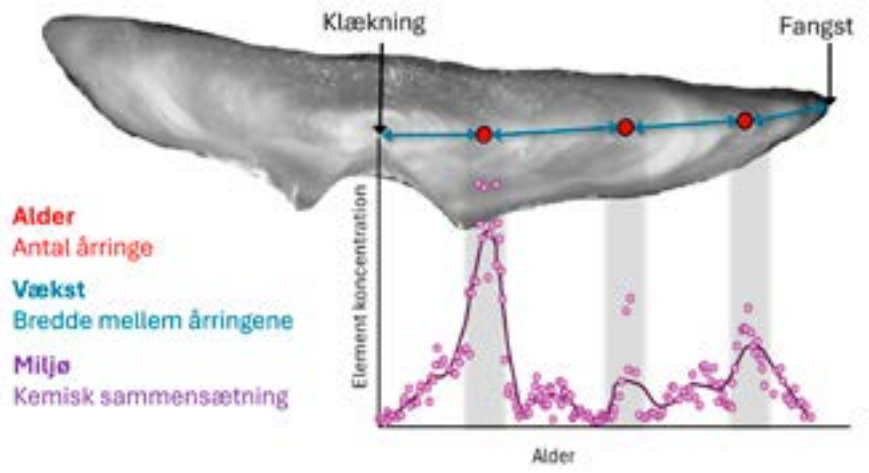
Derudover optaget ørestenene elementer fra det omgivende vand således at sammensætningen af sporelementer i ørestenene afspejler de miljøforhold, som fiskene befinder sig i. Øresten er derfor fiskens 'sorte boks', som kan give os et unikt indblik i hver enkelt fisks livshistorie.

Tak til
Undersøgelserne er foretaget i samarbejde med GEUS´LA ICP-MS-laboratorium.

Arbejdet er gennemført i samarbejde med fritidsfisker Arne Mogensen, Skaven Havn, som sammen med andre fritidsfiskere har været uundværlige for projektet ved at levere de skrubber, der er anvendt i analyserne. En stor tak til Arne og de øvrige fritidsfiskere i Ringkøbing Fjorde, Nissum Fjord og Nibe Bredning for indsatsen.

Arbejdet er desuden udført i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommune og Lene Moth fra SEDGES.

Undersøgelserne er en del af projektet 'Fish stocks in coastal water (COASTFISH)', som er medfinansieret af Den Europæiske Union gennem Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond under ordningen 'Marin Viden'.

Figur 4 viser en øresten fra en skrubbe fanget i Ringkøbing Fjord. Billedet viser, hvordan man kan bruge øresten til at bestemme fiskens alder (røde prikker = årringe) og rekonstruere miljøet, som den har opholdt sig i ved hjælp af koncentrationen af sporelementer (lilla graf). Illustration: Karin Hüssy.

Vigtig, men overset regel i sydsvenske Mörrumån

Af Lars Østergaard Jensen

Hvert år drager mange danske sportsfiskere over til dette verdensberømte vandløb for at prøve at fange en af åens store laks og havørreder. Sikkert også mange af vores forenings medlemmer har og vil besøge dette smukke fiskevand. Det er dog vigtigt at sætte sig ind i reglerne. Derfor har Mörrums Kronolaxfiske, der administrer lystfiskeriet netop udsendt følgende information.

Når man køber et fiskekortkort hos Mörrums Kronolaxfiske for at fiske efter laks eller havørred med spinne- eller fluestang på nogle af dets strækninger kræves det af dig, at kende til gældende regler. Som ejer/køber af fiskekortet er det ens eget ansvar nøje at overholde og følge reglerne.

Fiskekortet for laks og havørreder give kun ret til målrettet fiskeri efter disse to arter, laks og havørreder. Man har IKKE lov til at fiske målrettet efter andre fiskearter som for eksempel gedde, aborre eller sandart. Skulle man fange en af disse eller andre fiskearter end laks og havørred, skal man straks genudsætte disse uden at registrere dem. Man har altså ikke lov til at aflive disse andre arter.

Mörrums Kronolaxfiske råder kun over fiskeretten til laks og havørreder. Alle andre fiskearter tilhører lodsejeren/grundejeren, som udlejer fiskeretten.

I den senere tid har vi fået kendskab til, at nogle af Mörrums Kronolaxfiskets kunder (med fiskekort) har fisket målrettet efter andre arter. Vi har desuden fundet efterladenskaber efter rensede aborrer i åen.

• Du, som fisker målrettet efter andre arter end laks og havørred.
• Du, som afliver andre arter end laks og havørreder
• Du, der får andre arter end laks og havørred som bifangst og afliver dem – du bryder Mörrums Kronolaxfiskets fiskeregler ved at aflive andre arter end laks og havørreder og begår herved brud på svensk fiskerilovgivning.

Bliver man taget på fersk gerning af nogle af vores opsynsmænd bliver man udelukket i al fremtid fra at kunne fiske på Mörrum Kronolaxfiskets stykker.

Man vil blive anmeldt for ulovligt fiskeri til anklagemyndighederne og få konfiskeret fiskegrejet.

Det er fiskekortsindehaverens pligt at overholde og følge reglerne, at læse disse og at kontakte Mörrum Kronolaxfiske, hvis man er i tvivl om noget.

Læs om gældende fiskeregler for laks og havørred her:
https://www.sveaskog.se/morrum/sportfiske/regler/

Se også for generel information
https://www.sveaskog.se/morrum/omoss/kronolaxfisket/

Fuglesøen fiskekonkurrence

Den sidste søndag inden skolestart blev der traditionen tro afholdt fiskekonkurrence for skolebørn i Haderslev Kommune. Sønderjysk Sportsfiskerforening stod for arrangementet, som fandt sted ved Fuglesøen i Vojens.

Hele 32 friske skolebørn mødte op til vores fiskearrangement – og de mest ihærdige stod klar en hel time før start for at sikre sig den absolut bedste plads ved søbredden.

Der var fuld fart på og masser af liv omkring søen. Nogle af børnene var allerede erfarne lystfiskere som havde fuldstændig styr på grejet, mens det for andre var allerførste gang, de havde en fiskestang i hånden. Med næsten én forælder pr. barn og masser af gåpåmod var stemningen i top!

Sønderjysk Sportsfiskerforening var til stede med kyndig hjælp med grejet og masser af gode råd.

Fiskeekspressen kiggede forbi og viste deres fantastiske tilbud om gratis udlån af grej til både familier, skoler og foreninger. Ingen gik tomhændede hjem, alle tilmeldte deltagere fik et stykke fiskegrej med hjem som en velfortjent præmie for indsatsen – for det at deltage var nok til en præmiere, uanset om der var bid eller ej.

Tusind tak til alle børn, forældre og hjælpere for at gøre dagen til en dejlig dag.

Som noget nyt havde vi en pokal med som den der fangede den største skalle. Største skalle var på 20 cm – en flot fangst, fanget af Signe – en absolut værdig vinder af den nye pokal.

Der blev taget et billede af fangeren sammen med pokalen, samt en præmie bestående af noget endegrej.

Mvh Bestyrelsen

Bettina Brandrups flotte fluekunst

Af Lars Østergaard Jensen

På Skjern Å Lystfiskerfestival deltog i foråret Bettina Brandrup for første gang med sine flotte akrylmalerier og tuschtegninger af laksefluer. I løbet af weekenden fik hun solgt flere af sine værker til glade lystfiskere. Til denne udgave af vores foreningsblad fik jeg overtalt hende til at præsentere sig selv og vise prøver på sin kunst.

Hvordan finder man dog på at male klassiske laksefluer? Ja, det er faktisk et rigtig godt spørgsmål, og jeg er ikke sikker på, at jeg kan give et helt klart svar. Men vi kan vel blive enige om, at fluerne er fantastiske, de har noget næsten eventyrligt over sig. De rummer nemlig både historie, natur og håndværk. Farverne, materialerne og de mange små detaljer gør dem jo til små kunstværker i sig selv. Så når jeg maler eller tegner dem, forsøger jeg at fastholde netop dét: Forbindelsen mellem naturen, fiskeriets traditioner og den stille forundring over noget, der på én gang er funktionelt, historisk og smukt.

Fluefisker er jeg ikke – og fluestangen har jeg aldrig rigtig mestret. Jeg binder heller ikke selv fluer, selvom jeg har prøvet kræfter med det og har stor respekt for det tålmodige og præcise håndværk, der ligger bag. Her falder pen og pensel mig meget lettere!

Mine første minder med fiskestangen er forholdsvis tidlige, fra da jeg vel var 7-8 år gammel. Det er tidligt, solen er knap nok stået op, men det er ikke noget problem at stå tidligt op, når jeg og min lillesøster skal på tur med min far.

Vi følger efter min far, slæbende på redningsveste, fiskestænger, citronvand og proviant, ned igennem baghaven og rørskoven videre ned til Sillebro Å. Her ligger Mopaen fortøjet i ågabet. Vi klatrer om bord og sætter ud. Vi er spændte på vej til 'vores spot' i Roskilde Fjord.

Vi er fremme, ankeret er sat, vi er klar. Fiskekassen er åben, og jeg vælger som regel altid en Tobis, 16 g i turkis eller lyseblå, for dem ved vi, at hornfiskene rigtig godt kan lide, og hvis vi er rigtig heldige, frister vi også en af de store, fine havørreder, som vi har lært er den ultimative fangst i fjorden.

Jeg husker ikke nulturene, de har helt bestemt været der, men hornfisk og havørred har vi slæbt hjem i fangstnettet, min søster og jeg. Men fisketuren sluttede aldrig der, for fisken skulle renses, og her blev der spundet fantastiske historier om havørreders jagt på tanglopper og tobis, mens vi interesserede kiggede med på maveindholdet. Sådan var det, hvor end vi kom, om det var på vand eller i skov. Min far var et fantastisk naturmenneske, som forstod at skabe begejstring og eventyr i alle oplevelser.

I dag er naturen stadig en stor del af mit liv – også i mit arbejde, hvor jeg til daglig arbejder med forskning, histologi

(mikroanatomi) og de små strukturer, som først rigtig træder frem, når man ser nøje efter i mikroskopet.

Måske er det også derfor, at jeg bliver draget af de klassiske laksefluer: De kræver det samme blik for detaljer, lag og sammenhænge. I fritiden fylder naturen også meget i mit liv, både når jeg går på jagt med bue og falke, og når jeg leder efter forstenede søpindsvin, mens manden står i vandet med fluestangen. Naturen er derfor både noget, jeg færdes i og lader mig inspirere af.

Min mand er den aktive af os, når det gælder fluefiskeri, splitcane-stangbygning og fluebinding. Det var igennem hans interesse, at jeg kom helt tæt på materialerne, traditionerne og de klassiske mønstre. Idéen til denne serie tegninger og malerier opstod i juleferien, hvor han sad og bandt klassiske laksefluer. Jeg blev fanget af farverne, historien og den særlige stemning omkring dem – og langsomt blev fascinationen omsat til billeder.

Måske er det netop dét, der fascinerer mig mest: At noget så lille kan rumme så meget. Et glimt af natur, et stykke fiskerihistorie, et håndværk udført med tålmodighed – og en farverig skønhed. Den særlige ro og fordybelse, der opstår, når jeg tegner, er måske i virkeligheden den samme ro, der opstår, når man sidder ved fluestikket eller står med fluestangen i hånden.

INFO
Tuschtegninger str. A4 og A3
koster fra kr. 400,00.
Akrylbillederne str. 40 x 40 cm
koster fra kr. 1.200,00.
Bliver lavet på bestilling
efter eget ønske.

Kontakt via
Mail: Brandrupsart@gmail.com
Instagram: Brandrupsart
Facebook: Bettina Brandrup
Messenger: Bettina Brandrup

Udstillinger i nærmeste fremtid
21.-22. november
Udstillingen Kvinder & Kunst
Royal Stage
Milnervej 39, 3400 Hillerød.

10. januar 2027
Lystfiskermesse
i Lillebæltshallerne
Færøvej 74-76, 5500 Middelfart.

En kort tur til norske Rena

Af Frederik Jegsen

Det så ud til at Norgesturen faktisk ikke skulle blive til noget i år alligevel. Vi havde haft gang i planlægning lige siden vi kom hjem sidste år deroppe fra, men der kom bare den ene forhindring i vejen efter den anden, desværre. Og så, dog med kort varsel og alt for få dage til rådighed, sprang min far med på den 4. dag. Vi skulle bare afsted, om det så kun blev en enkelt overnatning.

Vi kørte fra Haderslev fredag den 17. juli sent om aftenen og var fremme eftermiddagen dagen efter. Vi kørte hele vejen; op langs den svenske vestkyst, forbi Göteborg, ind i Norge og forbi Oslo indtil vi kunne parkere bilen ved Rena Fischcamp.

Der blev ikke fedtet så meget med tingene, da vi kom. Vi hilste på John og Silje Bond, som gav os lidt lokalviden om de gode stræk. Så blev teltet slået op, og så var det ellers bare om hurtigst muligt ned til elven. Vi havde lige en halv dag, men det blæste, solen havde gemt sig godt bag skyerne og det var egentlig også lidt småkoldt, men princippet var, at nu var man sgu ankommet til Renaelven.

Resten af aftenen gik med at danne sig et overblik og få en god fornemmelse med selve fiskeriet. Det kunne godt føles lidt overvældende. Alt skulle tilpasses, men jeg kom heldigvis i snak med en masse forskellige fiskere (også fiskerikontrollen). Fangst og alt andet var sådan set ret underordnet den aften. Jeg stod endelig ved elven og turen var nu for alvor gået i gang. Vi sluttede aftenen af med nogle pølser på Trangia.

Morgenen efter blev det spændende at høre fra min far, hvordan han havde sovet. Han havde nemlig lige købt et nyt liggeunderlag til turen, og det havde generelt været længe siden for ham, at sove på den slags underlag. Men alt spillede, så det var fantastisk.

Lige efter morgenmaden var det bare ned til elven. Vejret havde heldigvis slået om, så der var lidt bedre forhold at gøre med. Den første del af dagen brugte jeg stadig på at finde hoved og hale i fluevalg, standpladser, forfangslængde og alt det andet, der hører med.

Et vigtigt fif, som jeg fik med fra en svensker den morgen, var dog at fiskene oftest stod helt inde ved brinken, og at man derfor tit skulle snige sig meget forsigtigt ind på fisken. Ikke længe efter havde jeg også turens første fisk i nettet!

Nøjagtig som han sagde, stod den et par meter fra bredden. En flot stalling på lidt under de 50 cm. Den tog en klassisk Red Tag nymfe. Fedt! Jeg var ikke forvirret længere – og endnu vigtigere – man behøvede alligevel ikke 135 specialfluer. Ikke fordi fiskene ikke også kunne være utrolig kræsne. Dagen bød på megafede oplevelser, dels fordi jeg turde skifte strækninger. Jeg skulle jo se det hele på et begrænset antal dage.

Noget længere nedstrøms ved 'Rødbakken', fangede jeg den næste værdige kapitalfisk. Også en fin stalling og denne gang på tør! Et lidt større eksemplar på små 50 cm. Lige i skumringen.

Mandag den 20., som var den hele dag før turen hjem igen, skulle have været en særligt spændende dag. Vi havde haft planer om et drift ned ad elven i et af Rena Fischcamps både. Men grundet den lange tørre periode var vandstan-

den i elven nu kommet så langt ned, at det ikke længere var forsvarligt at tage ud med båd. Chancen for at brage ind i et par store sten eller knække en åre var blevet for stor, desværre. Men det gjorde ikke så meget alligevel, for vejret havde nu for alvor slået om, så uanset om det blev med båd eller waders, skulle vi nok få det bedste ud af dagen.

Vi tog helt op til Storsjødammen, hvor fluefiskezonen begyndte, og her krydsede jeg over til modsatte side og fulgte stien langs elven. Indimellem førte et smalt spor fra skovstien ned til vandet. Her åbnede træerne sig en smule, så lyset kunne trænge igennem. Ved enden af sporet kunne man af og til få øje på en kapitalørred, der overraskende nok svømmede rundt mindre end en meter fra bredden. Det var virkelig et helt særligt syn.

Noget andet, som jeg lærte, var at have tålmodighed. Der kunne sagtens gå lange perioder uden meget aktivitet. For det meste handlede det blot om at vente – så skulle en fisk nok vise sig på et tidspunkt. Heldigt for mig fik jeg lov at rode min flueæske igennem flere gange. Nogle gange var de kræsne, meget kræsne. For mig gjorde det bare fiskeriet endnu mere spændende, og det var fedt at få lov til at køre hele sortimentet igennem. Der ligger jo mange timers arbejde i sådan en æske.

På turens sidste dag fik min far lov til at pakke teltet ned. Vi kørte ved tolvtiden, så der skulle bare fiskes igennem indtil da. Igen bød dagen på et super lovende vejr, men der skete bare nul og niks. Det var egentlig også så fint. Vi skulle køre om lidt, så jeg tog mig tiden til at snakke med forbipasserende fiskere, og nyde den helt unikke natur inden turen igen vendte hjemad.

Den første sheltertur

Af Frederik Jegsen

Vi er 3 gutter (fra venstre), Tristan, Christoffer og mig, som lørdag den 8. til søndag den 9. august havde en superfin foreningsarrangeret sheltertur. Det var Tristans første rigtige fisketur med waders og det hele. Christoffer havde allerede godt styr på fiskeriet, men havde ikke fisket så meget i området. Derfor var det sjovt at vise dem begge rundt omkring på pladserne.

Klokken var sådan cirka halv ni, da vi mødtes. Det var virkelig godt vejr, så var vi ikke hurtige, kunne shelterne med de gode udsigter hurtigt blive optaget. Heldigvis stod shelteret ved Råde Strand tomt da vi kom. Vi havde selvfølgelig også taget brænde med, og efter vi havde pakket ud, fik vi da også gang i et bål. Maden stod på lidt blandet grillmad tilberedt på Trangia, og det smagte altså lækkert. Inden fiskeriet nåede vi også en dukkert.

Hen imod aftenen, inden mørket sådan for alvor faldt på, var vi nået vidt omkring. Drengene fik fornøjelsen af den fuldkomne guidede tur. Både ved Råde strand, Årøsund og Bunkerne. Vi så masser af fisk... Vi så dem. Sådan en rigtig sommeraften, hvor de bare ringede alle vegne. Fangede vi noget? Uh Det ved jeg sgu ikke. Jeg må lige spørge drengene næste gang jeg ser dem.

Sådan er det også nogle gange. Der findes ingen fangstgaranti. Men det blev til en super tur alligevel, hvor alt bare spillede – særligt vejret. Så drengene er bare klar til næste tur.

Kystmode

Tekst af Steen Ellemose. Foto: Steen Ellemose & Lars Østergaard Jensen

Foto: SE

Kystfluefiskeri er den ultimative udfordring, hvor der stilles store krav til grejet, kasteren og fluerne. Her er ikke plads til finlir og højrøvede imitationssnobber. Kun strengt rationelle overvejelser gælder når kystfluen skal designes, bindes og fiskes. Modetendenser er elimineret. Eller er de...?

Lystfiskere har en fantastisk evne til at 'uniformere' sig. Hver periode har sine strømninger – også blandt kystfiskere. Prøv en gang at stille på en kendt kystplads i pvc-waders med en grøn Helly-Hansen regn-anorak over, strik-hue og en 10½' Hardy kulstang #7-8 – jeg er sikker på, at der vil blive sendt undrende blikke.

Nuvel – i dag har vi adgang til fantastisk funktionel beklædning, så vi slipper for fordums klamme fornemmelse, når kondensen havde mættet de lange 'Jens Lyner', men modetendenser eksisterer, også helt ude i enden af forfanget, derude hvor der kun er plads til de langtidsholdbare sikre løsninger.

Tag nu bare Pattegrisen! At det er en rigtig god flue, er der ikke tvivl om, men jeg er sikker på der findes mange andre lige så gode fluer. Det er dog den flue, som de fleste har i æsken, for vi ved jo den fanger fisk, og for en sikkerheds skyld bindes den også tit på forfanget, og så er den positive mølle i gang. Fluen bliver brugt, den fanger fisk, man får tillid til fluen, den bruges endnu mere, fanger flere fisk osv. Fisker man med noget andet og hugget udebliver, er det fordi man svigtede det sikre valg.

Hvis man desuden oplever andre fange på Pattegrisen er det sikkert – man er ramt af nemesis, fordi man ikke brugte den sikre flue, men var hovmodig og mente at en anden var lige så god.

Og imens går 'Rasmus Modsat' på den anden side af pynten og fanger fisk – på en hel anden flue.

De første kystfluer stammede fra fluefiskerens traditionelle sortiment – vådfluer til ørred og laks. Red Tag har længe haft en særstilling i Danmark som universalflue. Hvorfor ved jeg egentlig ikke, men det er et faktum, at den var blandt de første der blev brugt for enden af et flueforfang på kysten. Ligeledes var det indlysende at prøve ophængerfluerne, når fluestangen skulle testes på kysten.

Ophængerfluer

Der var en gang, hvor langt de fleste kystfiskere brugte flue – en ophængerflue. Hvordan idéen er opstået, er jeg usikker på, men der er givet tale om et sammentræf af forskellige omstændigheder. Men faktum er, at langt de fleste havde en flue bundet til linen 40-50 cm ovenfor blinket. Og det virkede, ophængerfluen tog rigtig mange fisk.

En udbredt teori, der skulle forklare ophængerens effektivitet, var at havørreden (samt torsk, hornfisk og makrel) blev ophidset af misundelse over at se den lille fisk (blinket) jage den endnu mindre fisk (fluen), hvorfor den straks blandede sig og tog fluen.

Da de første kystfiskere skulle vælge fluer, var det nærliggende at prøve de velfangende ophængerfluer. Paul Wellendorf var en meget progressiv fisker og en af foregangsmændene, når det gjaldt ophængerfluer. 'Rigtigt' fluefiskeri på kysten troede han ikke meget på. Blandt hans første forsøg er fluen Thor, en ægte streamerflue med fjervinge, der siden blev lavet om til en hår-streamer af mere end en fluebinder. De har taget mange fisk, men også Wellendorfs fluer er gået af mode

Irlandsfluen

Fynboerne har jo altid gået deres egne veje og der var mange år, hvor alle fynboer vidste hvad Irlandsfluen var. At det er en af de mange Shrimp-flies kreeret til laksefiskeri i Irland, var der næppe mange der vidste.

Men Irlandsfluen kunne fange fisk – og det kan den sikkert stadigvæk, selvom der næppe er mange der benytter den i dag. Men som en Shrimp-fly er den på en måde en forløber for Pattegrisen.

Hårvingefluer

Det viste sig hurtigt, at traditionelle ørredfluer ikke holder godt til fiskeriet i saltvand.

Fjervinger, metaltinsler og flossilkekroppe er sarte og samtidig holder de på vandet. Dermed bliver fluekrogen udsat

Red Tag. Foto: LØJ

Irlandsfluen. Foto: SE

for det tærende saltvand i længere tid og krogens levetid forringes.

Kystfluepionererne begyndte hurtigt at lakere krogen inden fluen blev bundet. Det hjalp lidt på fluens levetid, men der skulle også mere robuste materialer til. Det var indlysende at søge inspiration i streamerens hjemland, USA. Bucktail fluerne var svaret på udfordringerne i det krævende kystfluefiskeri. Ret hurtigt blev de krusede kalvehaler populære. De var både billige og robuste – men de er også gået af mode.

Sticklebag

Egernhaler var populære – Steen Ulnits pillede hale og hackle af en Bloody Butcher, bandt den på en streamerkrog med vinge af sort egern og kugleøjne og fik så en simpel fiskeimitation.

Mickey Finn

Skulle der mere farve på, så var Mickey Finn det sikre valg – ofte bundet på en lidt større krog. Især i den kolde tid blev der smidt mange Mickey Finns i vandet rundt om på kysterne. Men disse 'traditionelle' hårvingefluer ser vi heller ikke så meget på kysten mere.

Sticklebag. Foto: SE

Mickey Finn. Foto: SE

Juletræet

Igen et af Steen Ulnits mønstre. Enkelt og hurtigt bundet, ikke noget grejforhandlerne bliver rige af.

Juletræet havde nok sin storhedstid i 90'erne, nu er den måske ikke glemt, men mindre i fokus. At ophavsmanden stadig bruger fluen meget, fremgår af hans skriverier, men andet ville da også være underligt. Om den ligner noget spiseligt, er svært at vurdere, men den glimter som en byttefisk i vandet og er transparent som en reje. Måske et universalmønster?

Per Karlsen og Mogens Espersen

Det er vanskeligt at vælge nogle navne ud på bekostning af andre, men Espersens og Karlsens artikelserie i Sportsfiskeren i 1983 satte i mange år sit præg på kystfluefiskeriet og ikke så få kystfluebindere har hentet deres første inspiration i disse to fluebinderes skriverier. PK-rejer; O-16 og Kræ nr. 6 var blandt de beskedne navne de gav deres fluer.

Nærværende skribent købte i 1985 et kystfluesæt af Per Karlsen. Foruden stang, hjul og line var der en æske med 25 kystfluer. Fluerne og hjulet har jeg

Juletræet. Foto: SE

Per Karlsen fluer. Foto: SE

endnu – du kan se fluerne på et af billederne.

Zonker fluerne

Erik Thomsen fra Varde er mester for denne flotte Zonkerflue bundet i 1984.

Pattegrisen er tidens darling

Pattegrisen har i øjeblikket sin storhedstid, men vi fluefiskere er troløse – om føje år dukker der andre fluemønstre op, som bliver et hit. Måske en genopdaget klassiker, der dukker op med et nyt navn, eller en Bonefish-flue fra Caribien? Mulighederne er heldigvis uendelige.

Magnus

Det fynske mønster Magnus er modsætningen til Pattegrisen – grå og beskeden, hurtig at binde og den kræver kun to materialer. Men begge ligner sikkert en reje. Magnus er også en flue fra kystfluefiskeriets pubertet i 80'erne, hvor alt skulle prøves af. Både det vilde og det enkle.

Artikelforfatterens egen kystflueæske – i hvert fald i skrivende stund. Den ændrer hele tiden indhold.

Har du lyst til at læse mere om kystfluerne så kan følgende anbefales:

Thomas Vinge
»Havørred på kysten I & II«

Jan Grünwald
»Havørred - spin og flue i saltvand«

Mogens Espersen
»Fluer med historie«

Per Karlsen
»PK's flue CD«

Zonker. Foto: SE

Pattegrisen. Foto: LØJ

Zonker. Foto: SE

Forfatterens kystflueæske. Foto: SE

Ny svensk lystfiskerekord for skolæst

Af Lars Østergaard Jensen

I det svenske tidsskrift Fiskejournalen kan man læse historien om dagen, da Max Larssons den 26. august langt ude til havs på Skagerrak sammen med venner ville fiske målrettet efter arterne byrkelange (sv. Blålånge) og grønlandshaj med makrel som agn.

Efter et svagt hug langt nede i dybet brugte han hele 20 minutter på at rulle en helt tredje art, en skolæst på 84 cm og 2680 gram op til båden. Læs hele historien og se fotos af Max Larssons rekordfangst her

Info: Skolæste er udprægede dybhavsfisk, som der herhjemme findes to arter af: Den meget sjældne småskællede skolæst og den mere hyppigt fangne almindelig skolæst.

Sidstnævnte er udbredt i Nordatlanten fra Grønland, Island, Norge til Nordafrika. Hos os findes den i den dybe Norske Rende fra cirka 150 meters dybde. Skulle kunne blive op til 110 cm, men normalt op til 80-90 cm. Fiskens kød er velsmagende, men skal helst ligesom andre dybhavsfisk spises hurtigt efter fangsten.

Kroppen er kort, mens halen er lang og tilspidset. Snuden er rund, kort og dækket med skæl. Øjnene er store. Farverne på skolæste er mørkegrå eller brunlige. Føden består af dybhavsrejer og tanglopper samt småfisk og blæksprutter.

Væksten hos skolæst er langsom, men de kan som andre dybhavsfisk blive gamle, helt op til mere end 70 år. Skolæst er derfor i dag klassificeret som kritisk truet på grund af overfiskeri på de langsomt voksende og sent kønsmodne fisk.

Læs meget mere om skolæste i bogen:
Atlas Over Danske Saltvandfisk 2.
Henrik Carl og Peter Rask Møller.

Lystfiskerlegenden Paul Wellendorf

Af Lars Østergaard Jensen

Gennem flere årtier prægede Paul Wellendorf (1908-1969) dansk lystfiskeri gennem sine mange bøger udgivet mellem 1934 til 1969, artikler i lystfiskerblade ligesom han nok også var den første, som i midten af 1950'erne lavede film, som han fremviste rundt om i landet. Han omkom ved en færdselsulykke i 1969 samme år.

Lystfiskerens Håndbog

Det er ikke nogen hemmelighed, at holdbarheden eller aktualiteten på de fleste deciderede lystfiskerhåndbøger sjældent overstiger en halv snes år, før udviklingen overhaler dem. Men ingen regler uden undtagelser, og en af dem er efter min og mange andres mening Paul Wellendorfs 'Lystfiskerens Håndbog', der pludselig en morgen i 1969 prydede reolen på skolebiblioteket i Aller og straks blev udlånt til alle drengene på skolen.

Da det endelig blev min tur til at låne den, læste jeg den næsten ud i et stræk. Og bogen er stadig en af de 'bibler' og referencer, som jeg ofte tyer til.

Hemmeligheden bag den og flere af Paul Wellendorfs tidligere bøger er, at den nærmest er kemisk renset for svævende skrivebogsteorier. Bogen baserer sig på mange årtiers praktiske erfaringer og iagttagelser, og Wellendorf var ikke bange for at slagte et par hellige køer undervejs. Det gav ham et par uvenner hen ad vejen. Han var en meget alsidig lystfisker, som både dyrkede fluefiskeri, kyst-, mole- og havfiskeri ligesom han også færdedes hjemmevant ved Silkeborgs sandartvande og endog plæderede for moderne medefiskeri.

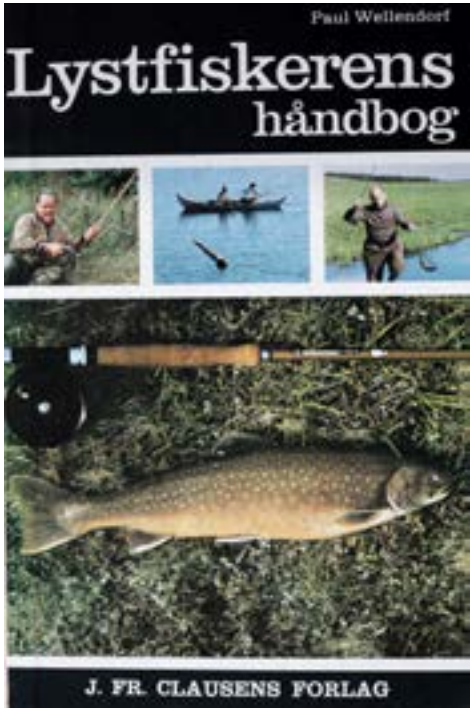
I 'Lystfiskerens Håndbog' er der også en meget grundig, men letforståelig gennemgang af fluebinding – uden hvilken, jeg nok aldrig selv var kommet i gang, men der er også anvisning på reparation af knækkede stænger, støbning af lodder til sandormeforfang og pirke samt fremstilling af velegnede geddewoblere af et kosteskaft af trækosteskaft – ting som mange ungdomsskoleelever har haft gavn af.

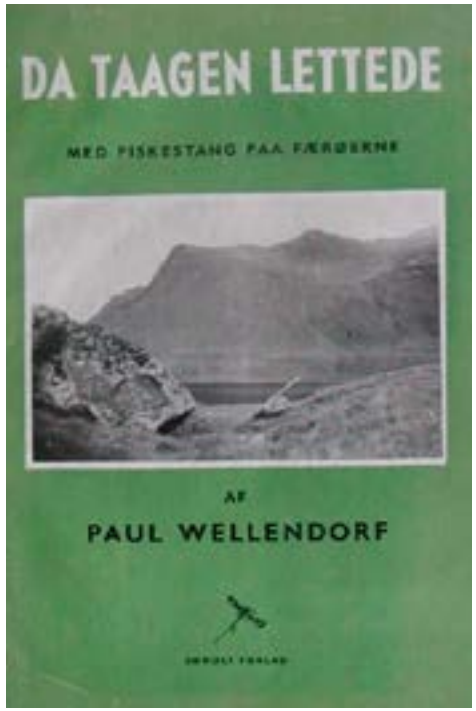
Paul Wellendorf var en foregangsmand med en 'lige ud af landevejen' skrivestil. Nok også en grund til at bogen mere end 55 år efter udgivelsen stadig er læseværdig.

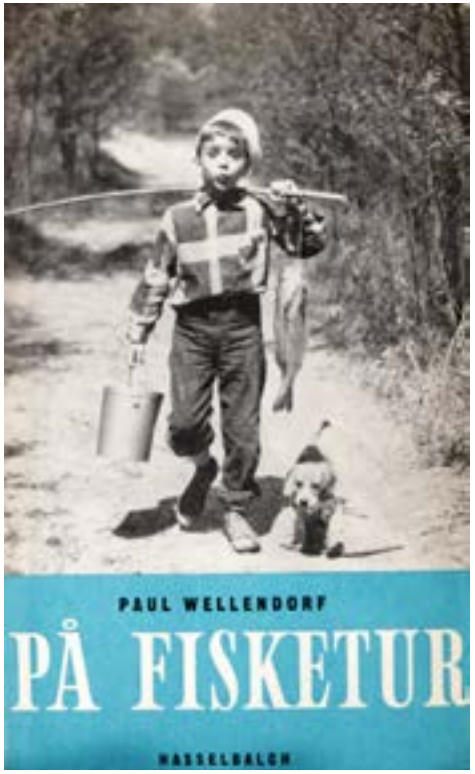
Alt om Geddefiskeri

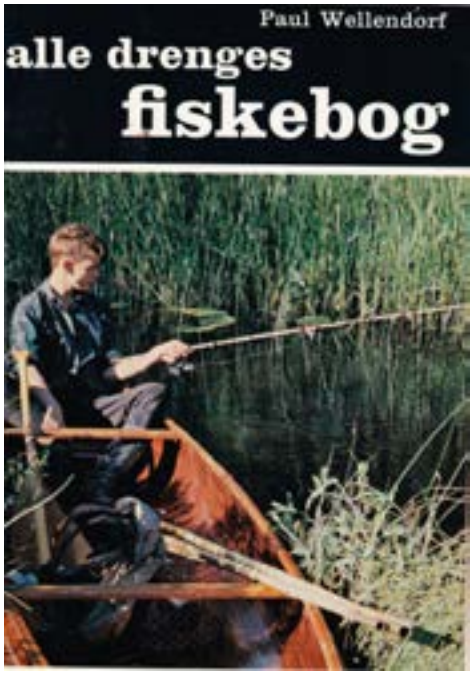
Helt tilbage i 1934 udkom denne hans debutbog, som jeg har været så heldig at låne engang. Her strøede han om sig med sine praktiske erfaringer, men fra starten havde mange af datidens eksperter og skribenter 'på bjerget"' ofte et horn i siden på Wellendorf.

Det lille ord 'alt' faldt mange for brystet

i Jantelovens land, skrev Mogens Esperensen i sin bog 'SÅ STOR-Lystfiskeri i Danmark'. Espersen fortalte, at både Wellendorfs første og sidste bog ikke faldt i god jord alle steder, men at der ingen tvivl er om, at han var en af de største og mest alsidige pædagoger i dansk fiskeri!

Da tågen lettede

'Da tågen lettede' er nærmest umulig at få fat på i dag. Og når den endelig dukker til salg, skal man regne med at hoste op med omkring 500 kroner for den.

Bogen udkom i 1946 efter Danmarks Befrielse efter Anden Verdenskrig, da man endelig fik mulighed for at rejse ud i verden. Paul Wellendorf fortæller om Færøernes fantastiske natur og folk, som han oplevede på sine fisketure denne sommer.

To bøger for juniorer

I 1955 udkom **'På fisketur'** hvor forsiden var prydet af et herligt foto af en dreng klædt i Dannebrog på vej hjem fra en vellykket fisketur. Selv om bogen til en vis grad mangler struktur, så giver den både mange tips blandet sammen egne oplevelser fra forfatterens ungdom.

Tolv år senere udkom i 1967 den meget vellykkede **'Alle Drenges Fiskebog'** med en helt anderledes stringent linje og opbygning med fotos, bedre tegninger og en gennemredigeret tekst. Man skal være mere end heldig for at finde den på brugtmarkedet, men denne nyttige og fine bog kan dog bestilles hjem via biblioteket.

Min Ven Fiskestangen og Breve til en Lystfisker

Med et års mellemrum udkom i 1953 og 1954 disse to vellykkede og af mange værdsatte bøger. I den første fortælles med indsigt iblandet humor om teknik, metoder, grej og oplevelser under fiskeri efter laks, hav- og bækørreder, stallinger, gedder, aborrer, sandart og kystens fiskearter.

'Min ven Fiskestangen' blev så stor en succes, at han af mange blev opfordret til at skrive 'Breve til en Lystfisker', der er opbygget som 9 personlige breve til en videbegærlig ven, der er blevet indfanget af lystfiskeriets charme.

Paul Wellendorf krydrer teksten med egne oplevelser fra blandt andet Lillebælt ved Fredericia og Middelfart, Isfiskeri på Glenstrup Sø, kysten ved Gjerrild og Glatved på Djurs, jyske stalling- og bækørredvandløb, laks i Skjern Å og andre steder. Disse to charmerende bøger nyder stadig yndest.

Let-spin i teori og praksis

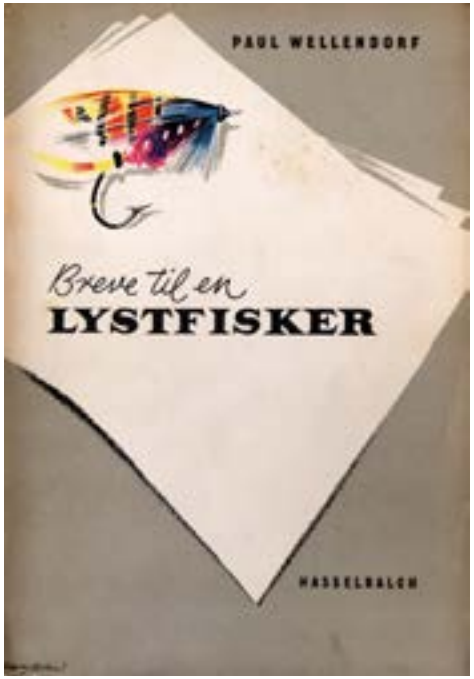
Da denne lille bog udkom i 1961, betegnede man med ordet let-spind fiskeri med fastspolehjul som modsætning til fiskeri med multiplikationshjul, der kræver sindrig indstilling af bremseanordninger og som alligevel ikke helt kunne garanter mod overløb og fuglereder.

Men med fremkomsten af de nye nylonliner og moderne fastspolehjul i årene efter Anden Verdenskrig slap man (næsten helt) for linebøvl, da spolen på fastspolehjul jo ikke roterer under udkastet som ved multiplikatorhjul.

Fastspolehjul kunne efter en kort instruktion bruges såvel af begyndere, eksperter og børn – og den er stadig den mest brugte type fiskehjul.

Bogen gennemgår grundigt, men letforståeligt de forskellige redskaber; fiskehjulet, stangen, liner, kastet, indspinning, udtrætning, agn og metoder og rundes af med en gennemgang af de forskellige fisk, deres vaner og tilholds-

steder – alt sammen vellykket komprimeret ned på 105 sider.

Lystfiskerens Kogebog

Som supplement til Paul Wellendorfs bøger udgav hans hustru, Lillian Wellendorf en fin kogebog indeholdende mere end 100 måder at tilberede lystfiskerens fangster på; anvisninger til filetering, røgning i egen hjemmebygget røgeovn og meget andet. Opskrifterne er nemme, enkle og lige at gå til – men velsmagende.

Tidsskriftet 'Skov og Sø'

I året før sin død nåede Paul Wellendorf endog at udgive seks numre af sit eget tidsskrift 'Skov og Sø', der både henvendte sig til lystfiskere og jægere.

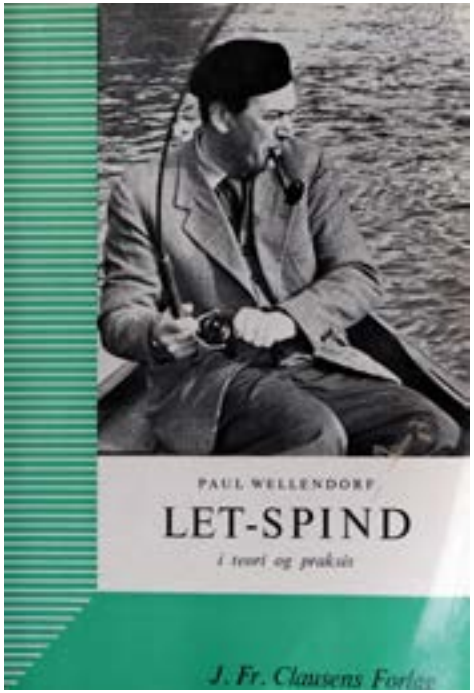
I denne forbindelse bør man nævne, at Paul Wellendorf også skrev et par bøger om jagt, nemlig 'Jægerens håndbog' og 'Jagtvåben, vildt og jagtmetoder'.

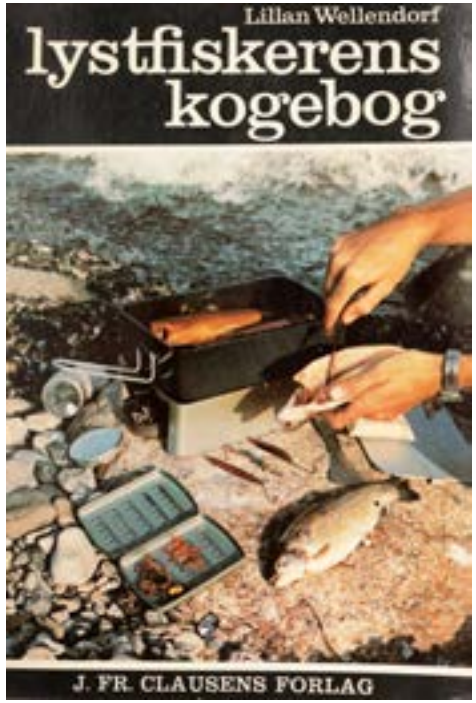
Danmarksfilmen

Over fire år midt i 1950'erne rejste Paul Wellendorf rundt i Danmark og optog en 49 minutter lang film om lystfiskeri i Danmark, som jeg altid har drømt om at se. Den drøm gik senere i opfyldelse, idet Søren Glerup med hjælp af AI har forbedret de gamle tidstypiske og interessante optagelser og lagt filmen ud på nettet. Du kan se den her

Statsbiolog Knud Larsens mindeartikel

I 1984 skrev statsbiolog Knud Larsen denne smukke mindeartikel om Paul Wellendorf i bladet Sportsfiskeren.

Paul Wellendorf
- en mindеrune

I 1969 omkom en af vore dygtigste og fineste sportsfiskere, forfatteren Paul Wellendorf, ved en færdselsulykke uden, at det dengang gav anledning til større omtale i fiskerilitteraturen. Grunden hertil skal være usagt. Desværre var undertegnede på den tid i udlandet og erfarede først sent om ulykken; i modsat fald ville jeg have rejst hen den mindеrune, som han så fuldt og helt fortjente.

Senere fik jeg ikke lejlighed til at opretте det forsømte, men da jeg for nogen tid siden sad og læste hans bog «Da tågen lettede» for fjerde eller femte gang, slog det mig, at man i hvert fald skylder de yngre generationer at sportsfiskene at høre lidt nærmere om denne i ordets bedste betydning særprægede mand.

Wellendorf tilbragte sin barndom i det indre af Jylland på en tid, da vandløbene her stort set var upåvirkede af menneskelige aktiviteter som reguleringer, forureninger osv. og følgelig gode bestande af bækørreder. Denne fisk blev da også livet igennem hans mest attråede bytte, hvadenten han som i drengeårene fangede den med en line bundet på bambusstangen eller som voksen på det mest raffinerede letspindegrej eller med tørfluen, som han mestrede med virtuositet.

På det sidste gav han et strålende eksempel en aften, da vi sad og talte sammen ved Gudenåen efter en begivenhedsrig fiskedag. En ærred ringede ved den modsatte bred et godt stykke oppestrøms, og da han spurgte, om jeg kunne tage den, måtte jeg som forholdsvis novice i kunsten svare benægtende. «Det kan jeg», sagde han, «uden at rejse mig». Og stadig siddende placerede han et øjeblik efter fluen elegant et par meter foran ærreden - og fik den.

Wellendorf var imidlertid ikke blot teknisk overlegen på det fiskerimæssige. Han besad herudover en enestående evne til at gøre iagttagelser og erfaringer inden for området og omsætte dem i praksis ude ved fiskevandene. «Klip vingerne af fluen og lad den synke tilbunds», sagde han, da vi en frostmorgen med is på vandpytterne skulle fange en serie stallinger til undersøgelse. «Vrøvl», tænkte jeg - og fangede intet, før jeg fulgte hans råd. Så meldte stallingerne sig.

Med sin videbegærlighed var Wellendorf som forudbestemt til at falde i armene på fiskeribiologerne. Ikke blot var han altid parat med bil og arbejdskraft, når der skulle foretages undersøgelser i en tid, da biologerne ikke selv var udstyret med køretøjer, og ideer til forbedring af undersøgelsesteknikken formelig vældede ud af ham. Men også på egen hånd foretog han undersøgelser og gjorde iagttagelser, der var af stor værdi, ikke mindst når de blev sammenholdt med de professionelles resultater. Et af de smukkeste eksempler herpå er hans undersøgelser vedrørende udtrækket om foråret af «grønlænderørrederne» fra Gudenå og Randers fjord, der sammenholdt med biologernes tilsvarende undersøgelser ved Lindenborg å danner grundstammen i vor viden om denne fase af havørredens liv.

Det var imidlertid ikke alene biologerne, der kom til at nyde godt af Wellendorfs store viden. I flere bøger er den givet videre til eftertiden. De følgende tit er siger mere end mange ord, hvor vidt et spektet han spillede over: «Alt om Geddefiskeri» (1934), «Laks-, ørred- og Stallingfiskeri» (1935), «Let-spind» (1961), «Alle drenges fiskebog» (1965) og «Lystfiskerens håndbog» (1967, 2. udg. 1970). Hertil kommer så tre nye bøger, der uden overdrivelse kan betegnes perler, hvor Wellendorfs dybe glæde over naturen og over at færdes i den med fiskestangen i hånden udtrykkes i nærmest poetisk form. For den, der er blevet lidt træt af at studere de rent faglige fiskerihåndbøger, er der her fiskerilitteratur på det fineste. Det drejer sig om bøgerne «Da tågen lettede» (1946), «Min ven fiskestangen» (1953) og «Breve til en lystfisker» (1953).

Alt for tidligt gik dette dejlige menneske bort. Jeg håber med disse ord at have sat ham et - omend forsinket - mindе.

Knud Larsen

«Medhjælperen» Paul Wellendorf genudsætter ørreder efter elektro-registrering.

Hoptrup Å. Foto Lars Østergaard Jensen

Bruger du Facebook?

Så find Sønderjysk Sportsfisker Forening
og følg os derinde for nyheder og meget andet

FISK PÅ KROGEN
FISKEGREJ TIL BILLIGE PENGE
fiskpaakrogen.dk

HALLMANN

SE BEDRE • LEV BEDRE

find flere butikker: www.optik-hallmann.com

SKRYDSTRUP EL-SERVICE

– strøm er vores styrke

V/ PETER TRAMM · FABRIKSVEJ 11 · 6500 VOJENS · TLF. 74 54 10 29

Skrot din gamle bil
og få kontanter med hjem...
Vi gi'r 3.500,-

Krogh's Autoophug

Udsigtsvejen 19 · 6510 Gram
Telefon 74 82 27 99 · www.kroghs-autoophug.dk

HT AUTOCENTER ER BLEVET TIL OVE'S AUTO

Vi er flyttet i nye lokaler og har skiftet navn til Ove's Auto. Du vil stadig få den samme gode service og vi reparerer stadig alle biler, uanset mærke og årgang – også i garanti-perioden på helt nye biler.

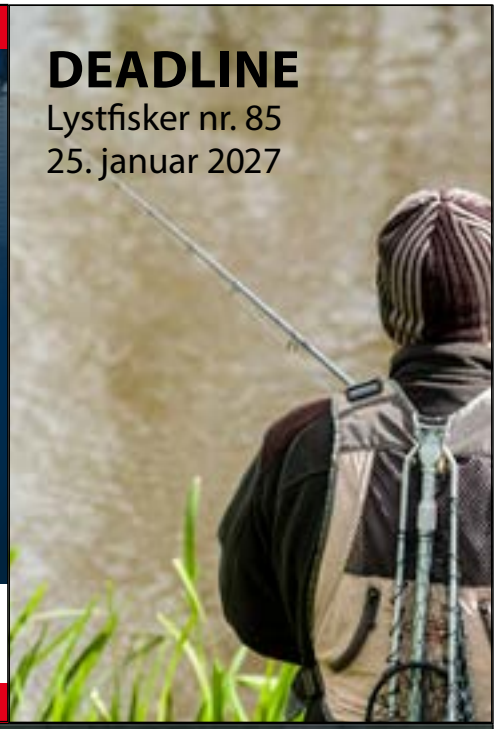
Vi glæder os til at servicere dig og din bil i vores nye lokaler!

CERTIFICERET VÆRKSTED
www.cac-certificeret.dk

OVE'S AUTO APS
Ørderup Kirkevej 45
6520 Toftlund
Tlf.: 74 83 23 23
www.oves-auto.dk

AUTO-PARTNER
AutoPartner.dk

AutoPartner – For en sikkerheds skyld

HT Autocenter

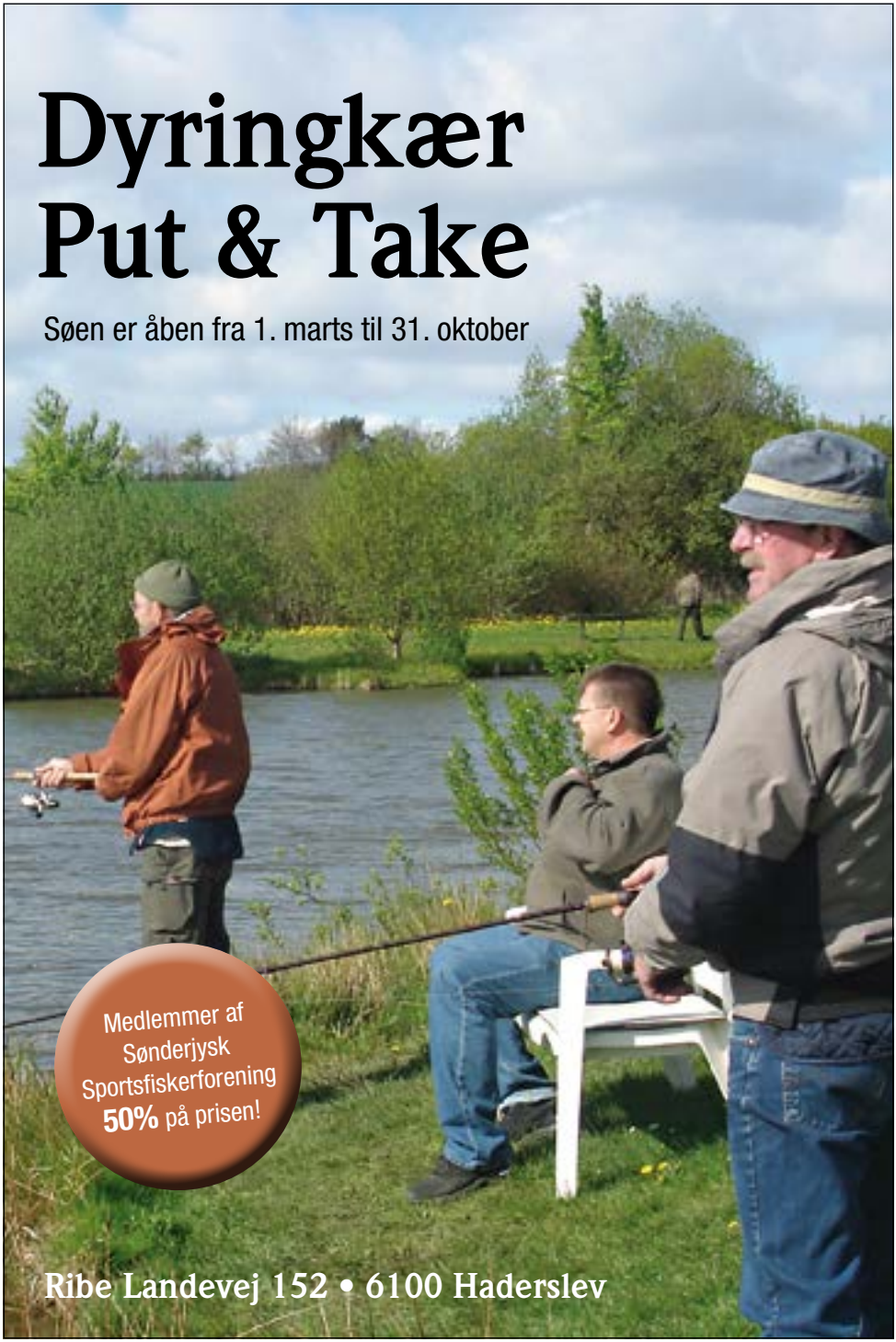
Dit Automester værksted og Antirustcenter i Sønderjylland

UNDERVOGNSBEHANDLING

Vi tilbyder livslang garanti !

Se mere på:
www.arnumautomester.dk

HT Autocenter
AutoMester
Stensbækvej 13A • Arnum • 6510 Gram
Tlf.: 74 82 65 00
SUBO

Dyringkær
Put & Take
Søen er åben fra 1. marts til 31. oktober
Medlemmer af
Sønderjysk
Sportsfiskerforening
50% på prisen!
Ribe Landevej 152 • 6100 Haderslev